

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**ФАКУЛЬТЕТ ЗАХИСТУ РОСЛИН, БІОТЕХНОЛОГІЙ
І ЕКОЛОГІЇ**

ЗБІРНИК

матеріалів доповідей

**ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ**

І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

**«ЕКОЛОГІЯ – ФІЛОСОФІЯ ІСНУВАННЯ
ЛЮДСТВА»**

19-20 квітня 2023 р.

Київ – 2023

УДК 113/119: 502/504

E45

Збірник містить матеріали доповідей учасників ІХ Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених «Екологія – філософія існування людства», що проходить 19-20 квітня 2023 р. на базі кафедри екології агросфери та екологічного контролю факультету захисту рослин, біотехнологій та екології Національного університету біоресурсів та природокористування України.

Мета конференції - підвищення ефективності та якості наукових досліджень, підтримки зв'язків у науковій галузі серед студентів, аспірантів, молодих вчених вищих аграрних навчальних закладів України та країн Європи, представлення, обговорення та використання результатів досліджень.

Матеріали конференції надруковані в авторській редакції, автори несуть відповідальність за поданий матеріал.

Організаційний комітет: Кондратюк В.М., Коломієць Ю.В., Наумовська О.І., Паламарчук С.П., Строкаль В.П.

Відповідальні за випуск: Паламарчук С.П., Наумовська О.І.

Ухвалено вченою радою факультету захисту рослин, біотехнологій та екології (протокол №8 від 20 квітня 2023 р.).

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Приймачук О.В., студентка 4 курсу, факультету захисту рослин, біотехнологій та екології

Сербенюк А.А., канд. с.-г. н., ст. викл. кафедри екології агросфери та екологічного контролю

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Природно-заповідний фонд України - це система територій, які зберігаються в природному стані або з певними обмеженнями використання. Вони призначені для збереження, відтворення та раціонального використання комплексів природних екосистем, збереження рідкісних видів рослин і тварин, а також збереження ландшафтів, що мають значення для природних процесів, наукових досліджень, відпочинку та естетичного задоволення людини і регулюється Законом України "Про природно-заповідний фонд України" та іншими нормативно-правовими актами. Управління цим фондом здійснюється державними органами управління природними ресурсами, а також громадськими організаціями та іншими зацікавленими сторонами. [1]

Волинська область знаходиться у західній частині України і має багатий природний заповідний фонд, який складається з природно-заповідних територій, що знаходяться під особливою охороною через важливі природні або історичні цінності, які вони представляють. Волинська область має багату природну спадщину, яка включає унікальні екосистеми, рідкісні рослини і тварини, а також історичні та культурні пам'ятки. Для стабільного використання ПЗФ виділено 22817,38 га земель.

Наразі підтверджено 357 природних об'єктів під охороною у Волинській області: 3 НПП (Шацький, Цуманська Пуща, Прип'ять-Стокід; Черемський природний заповідник; 215 заказників, 11 пам'яток садово-паркового мистецтва; 25 заповідних урочищ; 119 пам'яток природи; Луцький ботанічний сад.

Найбільше заповідних об'єктів розміщено у районах, де є найменш змінені лісові та водно-болотні угіддя, у Маневицькому та Ківерцькому районі (близько 52 об'єкти в кожному) Найменше – в Іваничівському, Горохівському та Рожищевському, причиною цього є інтенсивна господарська діяльність (гірничодобувна промисловість, землеробство). Значний коефіцієнт заповідності від загальної площі області займають Шацький район – 66,6%, Ківерцький - 28,5% та Любешівський – 27,7%, [1,5].

Золоті роки розвитку законодавчих основ природно-заповідного фонду в Україні на початку 90-их років спричинило збільшення об'єктів ПЗФ на Волині. У період 2002-2022 з'явилося 14 природних заказників, 2 заповідних урочища та 1 пам'ятка природи. [4]. Значно збільшився коефіцієнт заповідності Волині у 2010 році, коли відбулось затвердження НПП «Цуманська пуща», у 2012 році почали функціонувати заказники «Березово-вільховий», «Дубова», «Сяньків луг» та урочище «Гута». Відчутне скорочення відсотку заповідності зазнала Волинська область у 2013 році, оскільки скоротилась площа заказника «Зубр». [2,3]

Щоб охарактеризувати ПЗФ Волинської області також існує показник коефіцієнту інсуляризованості (розчленованості). Цей коефіцієнт відображає ступінь роз'єднаності природних об'єктів у межах певної території, і він зазвичай вимірюється як відношення довжини ліній роз'єднання до площі території. Розчленованість може бути наслідком природних процесів, таких як річки та інші геологічні утворення, або людської діяльності, такої як будівництво доріг, залізниць, та інших інфраструктурних об'єктів. Коефіцієнт розчленованості на Волині – 0,27, тому що загалом об'єкти ПЗФ області є екологічно нестабільними, бо мають відносно невелику площу. Значний показник коефіцієнту мають райони Ковельський, Любомльський, Ківерцький, Камінь-Каширський – 0,39. Об'єкти в

межах районів мають площу до 50 га, тому характеризуються значною розчленованістю. Найнижчий коефіцієнт в районах Ратнівський, Локачинський, Іваничівський – 0,22. [2,3]

Отже, Волинська область має значну кількість об'єктів природно-заповідного фонду, які є важливими для збереження біорізноманіття та забезпечення екологічної стабільності регіону. До таких об'єктів належать заповідники, національні парки, біосферні заповідники, природні пам'ятки, регіональні ландшафтні парки та інші природно-охоронні території. Збереження цих об'єктів має важливе значення для забезпечення екологічної рівноваги та підтримки екосистемного впливу, такого як очищення повітря та води, запобігання повеней, збереження рідкісних та зникаючих видів рослин та тварин, а також для забезпечення рекреаційних послуг.

Література:

1. Екологічний паспорт. Волинська область / Міністерство екології та природних ресурсів України. 2015. – URL: <http://www.menr.gov.ua/protection/protection1/volynska>

2. Гулай Л. Д., Сакура Б. І. Характеристика природно-заповідного фонду Волинської області. Людина та довкілля. Проблеми неоекології. 2016. 3-4 (26).

3. Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища”//Відомості Верховної Ради України. 1991. № 41. 546 с

4. Фесюк В. Особливості природно-заповідного фонду Волині як складової частини екомережі в межах Західного Полісся / В. Фесюк, Т. Шенгелевич // Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – 2013. – № 6 (255). – С. 188–192

. Болотний фонд Волинської області / Держ. управління екології та природ. ресурсів у Волин. обл.; Р. В. Мігас, С. Г. Якубишина, В. Й. Петрук, М. В. Химин ; упоряд. М. Химин. – Луцьк : Ініціал, 2003. – 24 с. : іл., карти.